

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. sausio 22 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Arūno Dirvono (pranešėjas), Veslavos Ruskan (kolegijos pirmininkė) ir Mildos Vainienės, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo asociacijos „EEPA“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 2 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo asociacijos „EEPA“ skundą atsakovui Aplinkos apsaugos agentūrai dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas asociacija „EEPA“ kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu, prašydamas panaikinti atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir Agentūra) 2016 m. liepos 5 d. sprendimą Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo“ (toliau – ir ginčijamas sprendimas, Sprendimas), kuriuo sustabdytas pareiškėjui išduotų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licencijų Nr. 001 ir Nr. 003 (toliau – ir Licencijos) galiojimas, bei priteisti bylinėjimosi išlaidas.

2. Pareiškėjas nurodė, kad ginčijamu sprendimu jam buvo sustabdytas Licencijų galiojimas atsakovui padarius išvadą, jog pareiškėjas 2014 m. nesilaikė licencijuojamos veiklos sąlygų, numatytų Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir ATĮ, Įstatymas) 34²³ straipsnio 10 dalies 3 punkte, numatančiame įvykdyti gamintojams ir importuotojams Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – ir Vyriausybė) nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis. Pareiškėjas paaiškino, kad buvo įspėtas dėl to, jog 2014 m., pasirinkęs antrą užduoties variantą, turėjo įrengti 94 elektros ir elektroninės įrangos (toliau – ir EEĮ) atliekų priėmimo vietas, tačiau įrengęs 111 vietas tinkamai informavo tik apie 28 EEĮ vietas, dėl ko atsakovas sprendė, jog pareiškėjas neįvykdė kokybinės užduoties ir turėjo tvarkyti atliekas pagal pirmąjį užduoties variantą. Pažymėjo, kad atsakovas 2016 m. kovo 14 d. įspėjime apie galimą Licencijų galiojimo sustabdymą Nr. (27)-A4-2479 (toliau – ir Įspėjimas) netinkamą informavimą apie EEĮ atliekų priėmimo vietas grindė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo

10 d. įsakymu Nr. D1-481 patvirtintų Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – ir Taisyklės) 26, 49 ir 50 punktais.

3. Pareiškėjas nesutiko su atsakovo išvada dėl netinkamo informavimo apie EEĮ vietas ir nurodė, kad apie visas 111 EEĮ atliekų priėmimo vietas skelbė savo interneto svetainėje bei regioninėje spaudoje. Atkreipė dėmesį, kad Agentūra, priimdama tarpines ir galutinę ataskaitas, pripažino tinkamu 2014 m. EEPA kokybinės užduoties įvykdymą, o nuo to laiko nebuvo pateikta nauja informacija apie EEPA taikytus informavimo būdus, nepasikeitė faktinės aplinkybės, susijusios su informavimu apie EEĮ atliekų priėmimo vietas 2014 m. Teigė, kad Agentūra tiek priimdama Ispėjimą, tiek ir ginčijamą sprendimą nenurodė, kodėl ir kokios pareiškėjo eksploatuotos EEĮ atliekų priėmimo vietos pripažintos netinkamai eksploatuotomis. Pažymėjo, kad iš Ispėjimo turinio nėra aišku, kodėl Agentūra, įvertinusi pareiškėjo 2014 m. ataskaitą ir su ja teiktus dokumentus, priėmusi pareiškėjo 2014 m. tarpines ir metinę ataskaitas, Ispėjimu ir ginčijamu sprendimu tą pačią situaciją įvertino priešingai ir konstatavo, jog pareiškėjas pažeidė licencijuojamos veiklos sąlygas. Pareiškėjo nuomone, ginčijamas sprendimas priimtas pažeidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) nuostatas, yra nepagrįstas, dėl ko turi būti pripažintas neteisėtu. Mano, kad ginčijamas sprendimas taip pat prieštarauja įstatymu nustatytai Agentūros kompetencijai, yra prieštaringas ir neaiškus.

4. Pareiškėjo teigimu, Agentūra nustačiusi, jog jis neįvykdė pasirinkto EEĮ atliekų tvarkymo užduoties vykdymo varianto, turėjo įvertinti, koks yra trūkstamas nesutvarkytų EEĮ atliekų kiekis pagal pirmąjį EEĮ atliekų tvarkymo užduoties variantą, ir jei šiuos kiekius padengia esama garantija arba laidavimo draudimas, pareikalauti sutvarkyti trūkstamus EEĮ atliekų kiekius, o jų nesutvarkius – kreiptis su reikalavimu į garantiją išdavusį asmenį. Pažymėjo, kad tuo atveju, jei trūkstamo EEĮ atliekų kiekio nepadengtų esama garantija, atsakovas turėjo pareikalauti pateikti papildomą garantiją bei įpareigoti sutvarkyti trūkstamas EEĮ atliekas einamaisiais metais.

5. Pareiškėjas paaiškino, kad vieninteliai pažeidimo pašalinimą pagrindžiantys dokumentai yra EEĮ atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai, kuriuos turi teisę išduoti tam įgalioti ir įtraukti į sąrašą atliekų tvarkytojai. Teigė, kad norėdamas pateikti pažeidimo pašalinimą patvirtinančius, EEĮ atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, jis privalėjo skelbti konkursą papildomų atskirų kategorijų EEĮ kiekių sutvarkymo paslaugoms nupirkti. Nurodė, kad nedisponuoja tvarkytinomis EEĮ atliekomis, jų negali savarankiškai sutvarkyti be trečiųjų asmenų – atliekų tvarkytojų, įrašytų į turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašą, pagalbos. Pažymėjo, kad siekdamas pašalinti pažeidimus, 2016 m. birželio 18 d. paskelbė pirkimą papildomiems atskirų kategorijų EEĮ atliekų kiekiams už 2014 m. sutvarkyti, tačiau nė vienas atliekų tvarkytojas pasiūlymų nepateikė. Akcentavo, kad taip pat kreipėsi į daugelį metų jam paslaugas teikiančius atliekų tvarkytojus, kurie nurodė, jog šiuo metu pasiūlyti papildomų EEĮ atliekų sutvarkymo paslaugų neturi galimybių. Apie tai informavo Agentūrą, tačiau atsakovas nurodė, kad atliekų tvarkytojų sąrašas yra didelis ir pareiškėjas galėjo pašalinti Ispėjime nurodytus pažeisimus.

6. Pareiškėjo nuomone, Agentūra klaidingai nurodė, jog atliekų tvarkytojų, įrašytų į turinčių teisę išrašyti gaminių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą, skaičius užtikrina pažeidimų pašalinimą, kadangi turinčių teisę išrašyti EEĮ atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus už EEĮ atliekų sutvarkymą atliekų tvarkytojų sąrašė, skelbiamame Agentūros tinklapyje, yra tik šešios kompetentingos įmonės.

7. Atsakovas Aplinkos apsaugos agentūra atsiliepime prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

8. Atsakovas nurodė, kad pareiškėjas 2016 m. kovo 14 d. raštu Nr. (27)-A4-2479 buvo įspėtas apie galimą Licencijų galiojimo sustabdymą, vadovaujantis ATĮ 34²³ straipsnio 13 dalies 1 punktu, nes neįvykdė 2014 m. gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytų 1A, 1B, 2, 3A, 3B, 5A, 5B, 6, 7 ir 8 EEĮ kategorijų atliekų tvarkymo užduočių. Pažymėjo, kad įspėdamas pareiškėją apie galimą Licencijų galiojimų sustabdymą, vadovavosi ATĮ 34²³ straipsnio 2 dalimi,

34²³ straipsnio 13 dalies 2 punktu ir 34²³ straipsnio 14 dalimi, Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 18 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, 28 punktu. Akcentavo, kad terminas pažeidimams pašalinti, dėl kurių galėjo būti sustabdytas pareiškėjo turimos Licencijos galiojimas, nustatytas vadovaujantis bendraisiais teisės proporcingumo ir protingumo principais, taip pat Agentūrai siekiant įgyvendinti licencijuotų gamintojų ir (ar) importuotojų veiklos kontrolę bei užtikrinti, jog pareiškėjas įvykdys Vyriausybės nustatytas užduotis 2016 m.

9. Atsakovas pažymėjo, kad EEĮ atliekų priėmimo vietų vertinimas atliekamas vertinant visų metų organizacijos veiklą, todėl pareiškėjo teiginys, jog tinkamą EEĮ atliekų priėmimo vietų eksploatavimą įrodo Veiklos organizavimo plano ir Švietimo programoje numatytų priemonių bei Finansavimo schemos vykdymo ataskaitų (toliau – ir tarpinė ataskaita) priėmimas, yra nepagrįstas. Teigė, kad tarpinėse ataskaitose vertinama tik Gamintojų ir importuotojų organizacijos veiklos organizavimo plano, finansavimo schemos ir švietimo programos rengimo, derinimo ir ataskaitų bei informacijos apie jų vykdymą teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. D1-57 (toliau – ir Tvarkos aprašas) 24 punkte nurodyta informacija. Akcentavo, kad, vadovaujantis ATĮ 34²³ straipsnio 10 dalies nuostatomis, pareiga licencijuotai gamintojų ir importuotojų organizacijai (toliau – ir Organizacijos) teikti ataskaitas ir pareiga vykdyti Vyriausybės nustatytas atliekų tvarkymo užduotis, yra dvi skirtingos licencijuojamos veiklos sąlygos, todėl Vyriausybės nustatytų užduočių vykdymo vertinimas neprivalo būti atliekamas kartu su ataskaitos vertinimu. Ataskaita yra viena iš priemonių, skirtų įvertinti Organizacijų veiklą, todėl, atsakovo nuomone, ataskaitos priėmimo faktas neturėtų būti vertinamas kaip įrodymas, kad Organizacija vykdo visas jai numatytas pareigas ir atitinka visus jai teisės aktuose keliamus reikalavimus.

10. Atsakovas nesutiko su pareiškėjo teiginiu, kad pasirinkęs Vyriausybės nustatyto EEĮ atliekų tvarkymo užduoties antrąjį variantą, pareiškėjas tinkamai jį įvykdė, eksploatuodamas 111 EEĮ atliekų priėmimo vietų, kadangi Agentūra neturėjo dokumentų, įrodančių visų 111 EEĮ priėmimo vietų tinkamą eksploatavimą. Pažymėjo, kad Agentūrai buvo pateikti pareiškėjo skelbimai spaudoje, informuojantys gyventojus apie EEĮ ir baterijų atliekų surinkimą, tačiau minėtuose straipsniuose nebuvo nurodyti EEĮ priėmimo vietų adresai. Teigė, kad pareiškėjas nepagrįstai nurodė, jog EEĮ atliekų tvarkymo užduoties neįvykdymas yra pagrindas pareikalauti mokėti banko garantiją, kadangi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos veiksmai, jai kreipiantis su reikalavimais į banką, suteikusi banko garantiją, prašant pervesti banko garantijoje nurodytą sumą į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą pagal išduotus raštus, yra savarankiška administracinė procedūra, todėl šiuo nagrinėjamu atveju Agentūra turėjo vykdyti jai suteiktus įgaliojimus ir taikyti ATĮ numatytas poveikio priemones.

11. Atsakovo teigimu, nors nei vienas atliekų tvarkytojas nepateikė pasiūlymų pareiškėjo skelbtam konkursui sutvarkyti EEĮ atliekas, pareiškėjas yra atsakinga už gamintojų ir importuotojų, pasirinkusių vykdyti ATĮ nurodytas prievoles kolektyviai, pareigų vykdymą. Akcentavo, kad pareiškėjo netinkamas gamintojų ir importuotojų, pasirinkusių Organizaciją, pareigų, nustatytų ATĮ, vykdymas, sukelia neigiamas pasekmes gamintojams ir importuotojams, visuomenei, padaro neigiamą poveikį gamtai, žalą valstybei. Mano, kad pareiškėjo argumentas dėl negalėjimo sutvarkyti papildomų EEĮ atliekų kiekio dėl objektyvių priežasčių, neatleidžia jo nuo atsakomybės vykdyti ATĮ nurodytas pareigas.

II.

12. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2017 m. vasario 2 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

13. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad ginčijamas sprendimas priimtas dėl to, jog pareiškėjas nepateikė Įspėjime nurodytų pažeidimų pašalinimą patvirtinančių dokumentų. Teismas pažymėjo, kad bylos duomenys patvirtina, jog pareiškėjas ne kartą šalino Įspėjime nurodytus trūkumus, dalis jų buvo pašalinta, todėl vertino, jog ginčijamame sprendime atsakovas privalėjo aiškiai nurodyti, kokie pažeidimai dar nebuvo pašalinti.

14. Pirmosios instancijos teismas akcentavo, kad būtent Įspėjimas laikytinas sudėtine ginčijamo sprendimo dalimi, o nuoroda į kitus dokumentus Sprendime nėra pateikta. Teismas atkreipė dėmesį, kad iš 2016 m. balandžio 19 d. rašto Nr. (27)-A4-4026 turinio yra aišku, jog ginčijamas sprendimas priimtas dėl to, kad nebuvo tinkamai informuota apie dalį EEĮ priėmimo vietų, kaip to reikalaujama pagal Taisyklių 49 punkto nuostatas. Atsižvelgdamas į tai, teismas sprendė, kad pareiškėjas galėjo suvokti ginčijamo sprendimo priėmimo motyvus, todėl aplinkybę, jog Sprendime aiškiai nebuvo nurodyta, kokie pažeidimai nėra pašalinti, vertino kaip neesminį procedūrinį pažeidimą, kuris nesudarė savarankiško pagrindo panaikinti ginčijamą sprendimą.

15. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad nors pareiškėjas skunde teigė, jog nėra aišku, kokios EEĮ atliekų priėmimo vietos pripažintos netinkamomis, atsakovo 2016 m. balandžio 19 d. rašte Nr. (27)-A4-4026 aiškiai nurodyti tinkamai eksploatuotomis pripažintų EEĮ atliekų priėmimo vietų eilės numeriai bei nurodyta, jog likusios EEĮ atliekų priėmimo vietos pripažintos netinkamai eksploatuotomis.

16. Pirmosios instancijos teismas atmetė kaip nepagrįstą pareiškėjo argumentą, kad jis apie visas EEĮ atliekų priėmimo vietas informavo tinkamai, kadangi iš teismui pateiktų straipsnių kopijų matyti, jog pareiškėjas tik 2014 m. IV ketvirtį nurodė skelbimuose EEĮ atliekų priėmimo vietų adresus, o likusiais laikotarpiais – adresai nenurodyti. Teismas taip pat pažymėjo, kad nors skelbimuose nurodyti internetinių svetainių adresai, kuriuose pateikiama informacija apie atliekų surinkimo vietas, tačiau toks informavimas nelaikytinas tinkamu, nes Taisyklių 49 punkte nustatyta pareiga nurodyti EEĮ priėmimo vietų adresus rengėjo interneto svetainėje ir ne rečiau kaip kas tris mėnesius spaudoje.

17. Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė kaip nepagrįstus pareiškėjo argumentus dėl atsakovo pareikalavimo laidavimo draudimo. Teismas sutiko su atsakovo teiginiais, jog Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos veiksmai, jai kreipiantis į banką su reikalavimais pervesti banko garantijoje nurodytą sumą į valstybės biudžetą, yra savarankiška administracinė procedūra. Pažymėjo, kad tokią išvadą patvirtina 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. D1-576 patvirtintų Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių 19¹ punktas, kuris nustato, jog organizacijai neįvykdžius ar įvykdžius dalį atitinkamų 7 punkte nurodytų prievolių, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija garantijos galiojimo laikotarpiu kreipiasi į banką ar kitą kredito įstaigą, draudimo įmonę, suteikusią banko garantiją ar sudariusią laidavimo draudimo sutartį, reikalaudama banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje nurodytą sumą ar jos dalį pervesti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, kaip Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytos atliekų tvarkymo programos lėšas.

18. Pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 19–21, 24 ir 51 punktais, padarė išvadą, kad vien faktas, jog tarpinės ir metinės ataskaita yra priimtos, nesudaro pagrindo teigti, kad yra tinkamai vykdomos atliekų tvarkymo užduotys. Vertindamas pareiškėjo argumentą, jog nei vienas atliekų tvarkytojas nepateikė pasiūlymų pareiškėjo skelbtam konkursui sutvarkyti EEĮ atliekas, dėl ko ginčijamas sprendimas yra neįvykdomas, pagrįstumą, teismas pažymėjo, kad pareiškėjas yra atsakingas už Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamų EEĮ atliekų kiekių tvarkymo organizavimą ir privalo vykdyti Vyriausybės nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis. Akcentavo, kad teisės aktai nenumato atvejų, kuomet tokios užduotys gali būti nevykdomos.

19. Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes pirmosios instancijos teismas sprendė, kad ginčijamas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl jį naikinti nėra teisinio pagrindo.

III.

20. Pareiškėjas asociacija „EEPA“ apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 2 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą tenkinti visiškai ir priteisti bylinėjimosi išlaidas.

21. Pareiškėjas nesutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimu, teigdamas, jog teismas netinkamai taikė ir aiškino materialines teisės normas, neįvertino byloje pateiktų įrodymų, priėmė neteisėtą, nepagrįstą bei formalų sprendimą.

22. Pareiškėjo teigimu, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, jog ginčijamas sprendimas atitinka VAI 8 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Pažymi, kad pirmosios instancijos teismas sprendime konstatavo, jog ginčijamame sprendime Agentūra privalėjo aiškiai nurodyti, kokie pažeidimai nėra pašalinti, tačiau nėra aišku, kuo remdamasis teismas nukrypo nuo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamos praktikos, pagal kurią individualus administracinis aktas ne tik turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) bei konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, todėl atitinkamo individualaus administracinio akto motyvų nurodymas ne pačiame akte ar sudėtinėje jo dalyje, nėra ir negali būti suprantamas kaip tinkamas ar pakankamas. Akcentuoja, kad nors teismas Įspėjimą vertino kaip sudėtinę ginčijamo sprendimo dalį, tačiau ir pačiame Įspėjime, kaip procedūriniame dokumente, nėra pateikta jokių objektyvių duomenų, papildančių ginčijamą sprendimą, kaip individualų administracinį aktą.

23. Pareiškėjo nuomone, vien tai, jog 2016 m. balandžio 19 d. Agentūros rašte Nr. (27)-A4-4026 nurodyta, kokios EEĮ atliekų priėmimo vietos pripažintos netinkamomis, nėra ir negali būti suprantama kaip pagrindžianti aplinkybę, jog ginčijamas sprendimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis. Pažymi, kad nagrinėjamu atveju nėra aišku, kokios EEĮ priėmimo vietos ir kodėl buvo pripažintos netinkamai eksploatuotomis, nes teismas prieštaringai nurodė, jog neva 2016 m. balandžio 19 d. Agentūros rašte Nr. (27)-A4-4026 aiškiai nurodyti tinkamai eksploatuotomis pripažintų EEĮ atliekų priėmimo vietų eilės numeriai, o vėliau sprendime teigė, kad pareiškėjas tik 2014 m. IV ketvirtį nurodė skelbimuose EEĮ atliekų priėmimo vietų adresus, o likusiais laikotarpiais – adresai nenurodyti. Pabrėžia, kad, jeigu apie visas EEĮ priėmimo vietas buvo skelbta identiškai, ką ir konstatavo teismas, tai kodėl vienos vietos galėjo būti pripažintos tinkamai, o kitos – netinkamai eksploatuotomis.

24. Pareiškėjas taip pat nesutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad vien faktas, jog tarpinės ir metinės ataskaita yra priimtose, nesudaro pagrindo teigti, kad yra tinkamai vykdomos atliekų tvarkymo užduotys. Pažymi, kad remiantis Tvarkos aprašo 21 punkto nuostata ir pačios Agentūros atsiliepime į skundą nurodomomis aplinkybėmis, jog ataskaita yra viena iš priemonių įvertinti organizacijų veiklą, galima daryti išvadą, jog Agentūra, priimdama ataskaitas, įvertina ir organizacijos veiklą, kurią apima vykdomos atliekų tvarkymo užduotys.

25. Pareiškėjo teigimu, pirmosios instancijos teismas reikalavimą perversti banko garantijoje nurodytą sumą į valstybės biudžetą kaip savarankišką administracinę procedūrą skundžiamame sprendime vertino formaliai, t. y. neanalizavo ir nepasisakė dėl realiai dviejų pareiškėjo atžvilgiu taikomų finansinių priemonių santykio įtakos ir atitikimo ne tik VAI 36³ straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų priežiūrą atliekančių subjektų konsultacijai, bet ir bendriesiems teisingumo, protingumo, teisinio aiškumo principams. Pažymi, kad teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, netinkamai aiškino teisės aktų nuostatas, susijusias su pareiškėjo ataskaitų priėmimu ir veiklos įvertinimu, neatsižvelgė į pareiškėjo pateiktą individualią konsultaciją ir paliko galioti ginčijamą sprendimą, kuriuo pareiškėjas dvigubai finansiškai baudžiamas už tą patį, t. y., tiek įpareigojant papildomai sutvarkyti EEĮ atliekas, tiek ir paimant dėl nesutvarkymo laidavimo draudimą.

26. Pareiškėjas nesutinka su teismo išvada, kad jis yra atsakinga už Lietuvos Respublikai vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamų EEĮ atliekų kiekių tvarkymo organizavimą ir privalo vykdyti Vyriausybės nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis, o jokie teisės aktai nenumato atvejų, kuomet tokios užduotys gali būti nevykdomos. Pareiškėjas akcentuoja, kad jis organizuoja elektros įrangos ir baterijų atliekų surinkimą, vežimą, paruošimą naudoti, naudojimą (įskaitant ir perdirbimą), tačiau pats jų netvarko, atliekant perdirbimo ar atliekų naudojimo veiklą. Teigia, kad pats negali priversti jo skelbiamuose konkursuose dalyvauti atliekų tvarkytojus ir pats, be trečiųjų asmenų (atliekų tvarkytojų), sutvarkyti EEĮ atliekas. Pabrėžia, kad siekdamas išsiaiškinti priežastis, lėmusias neįvykusius pirkimus, tiesiogiai kreipėsi į EEĮ atliekų tvarkytojus, organizuojant kompleksinį atskirų kategorijų EEĮ atliekų tvarkymą, kurie konstatavo sudėtingą situaciją rinkoje, dėl ko reikalavimus atitinkantys atliekų tvarkytojai negalėjo pasiūlyti papildomai sutvarkyti EEĮ atliekų kiekius.

27. Pareiškėjas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui 2018 m. gruodžio 19 d. pateikė papildomus paaiškinimus ir įrodymus.

28. Pareiškėjas papildomuose paaiškinimuose nurodo, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2018 m. rugsėjo 6 d. nutartyje analogiškoje administracinėje byloje Nr. eA-1366-502/2018 konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas pirmiausiai turėjo įvertinti ir pasisakyti (pateikti teisines išvadas) dėl to, ar Agentūra pagrįstai ir teisėtai sprendė, kad pareiškėjas netinkamai eksploatavo dalį jo įrengtų atliekų priėmimo vietų. Tik įvertinęs minėtus aspektus, pirmosios instancijos teismas galėjo daryti išvadą, ar Agentūra teisėtai ir pagrįstai reikalavo iš pareiškėjo, kad šis įgyvendintų pirmajame užduoties vykdymo variante Vyriausybės nustatytus didesnius atliekų sutvarkymo kiekius. Atitinkamai, ar tokio reikalavimo neįvykdymas tokia apimtimi ir tik dėl tam tikrų kategorijų atliekų galėjo lemti pareiškėjo licencijų galiojimo sustabdymą ir, galiausiai, ar Agentūros sprendime nurodytas terminas trūkumams pašalinti nebuvo per trumpas.

29. Pareiškėjas prašo atsižvelgti į suformuotą teismų praktiką, kadangi šioje nagrinėjamoje byloje pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendimu ne tik neįvertino, ar atsakovas tinkamai pripažino pareiškėjo eksploatuotas EEĮ priėmimo vietas, ar atsakovas priėmė pagrįstą Sprendimą dėl pasirinktos užduoties varianto įvykdymo, tačiau ir nepasisakė bei nevertino, ar pareiškėjas objektyviai galėjo pašalinti pažeidimus.

30. Atsakovas Aplinkos apsaugos agentūra atsiliepime prašo pareiškėjo apeliacinį skundą atmesti ir Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 2 d. sprendimą palikti nepakeistą.

31. Atsakovas sutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimu ir atsiliepime į apeliacinį skundą iš esmės išdėsto pirmosios instancijos teismo konstatuotas aplinkybes ir padarytas išvadas.

32. Atsakovas pažymi, kad pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog Agentūros 2016 m. balandžio 19 d. rašte Nr. (27)- A4-4026, kuriame nurodomos tinkamai eksploatuotos EEĮ atliekų priėmimo vietos, nelaikytinas sudedamąja sprendimo dalimi. Atsakovo nuomone, tiek Įspėjimas, tiek pareiškėjo ir Agentūros raštai iki ginčijamo sprendimo priėmimo yra tarpiniai dokumentai, turėję įtakos Agentūros sprendimui, t. y. susiję su ginčijamu sprendimu.

33. Atsakovo teigimu, pareiškėjas taip pat nepagrįstai nurodo, jog ginčijamas sprendimas yra nepagrįstas objektyviais duomenimis. Akcentuoja, kad teismas nagrinėdamas administracinę bylą nustatė, jog pareiškėjas Agentūros 2016 m. kovo 14 d. raštu Nr. (27)-A4-2479 buvo įspėtas, kad nesilaikė ATĮ 34²³ straipsnio 10 dalies 3 punkte nurodytos licencijuojamos veiklos sąlygos – įvykdyti gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytas gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotis, t. y. neįvykdė 2014 m. gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytų 1A, 1B, 2, 3A, 3B, 5A, 5B, 6,7 ir 8 EEĮ kategorijų atliekų tvarkymo užduočių. Pažymi, kad Įspėjime buvo nurodyti pareiškėjo sutvarkyti EEĮ atliekų kiekiai pagal EEĮ kategorijas ir atitinkamai nesutvarkyti EEĮ atliekų kiekiai, todėl nėra pagrindo teigti, jog Agentūros Įspėjime nebuvo nurodytas Įspėjimo teisinis ir faktiniai pagrindai, nenurodytos Įspėjimo priežastys.

34. Atsakovo vertinimu, pareiškėjas, gavęs Agentūros 2016 m. kovo 14 d. raštą Nr. (27)-A4-2479, turėjo suvokti ir suvokė, kokią pažeidimą padarė ir kaip turi jį pašalinti. Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas dėl savo kaltės Įspėjimo laikotarpiu nepateikė jokių papildomų įrodymų, pagrindžiančių tinkamai eksploatuotų priėmimo vietų skaičių kokybinei užduočiai pagrįsti, dėl ko, taikant kiekybinės užduoties vykdymo pirmąjį variantą EEĮ atliekų sutvarkymui, nepašalino Įspėjimo priežasties, t. y. nesutvarkė Agentūros Įspėjime nurodytų EEĮ atliekų pagal kategorijas trūkstančių kiekių.

35. Atsakovas nesutinka su pareiškėjo teiginiais, kad Agentūra, priimdama ataskaitas, įvertina ir licencijuotos organizacijos veiklą, kurią apima vykdomos atliekų tvarkymo užduotys. Atsakovo nuomone, pareiškėjo teiginiai yra subjektyvūs, netinkamai interpretuojantys ATĮ 34²³ straipsnio 10 dalies 4 ir 7 punktų nuostatas.

36. Atsakovo vertinimu, pareiškėjas netinkamai aiškina teisės aktų normas, susijusias su banko ir draudimo garantijomis. Mano, kad pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog Aplinkos ministerijos veiksmai, jai kreipiantis į banką su reikalavimais pervesti banko garantijoje nurodytą sumą į valstybės biudžetą, yra vienintelė galima konkrečiu atveju procedūra. Akcentuoja, kad banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje numatyta suma ar numatytos sumos dalis išieškoma tuomet, kai EEI atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinti organizacija neįvykdo ATĮ 34¹ straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktuose ir (ar) 34¹ straipsnio 9 dalyje nurodytų prievolių.

37. Atsakovas nesutinka su apeliacinio skundo argumentu, kad ne nuo pareiškėjo valios priklauso, ar atliekų tvarkytojai dalyvaus skelbiamuose konkursuose. Mano, kad pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog reikalavimus atitinkantys atliekų tvarkytojai negali pasiūlyti papildomai sutvarkyti EEĮ atliekų kiekius. Pažymi, jog ne kartą teikė pareiškėjui paaiškinimus ir nurodė tvarkytinus EEĮ atliekų kiekius, kurių tvarkymą privalo organizuoti pats pareiškėjas. Pabrėžia, kad pareiškėjas iki šiol nėra pašalinęs nustatytų pažeidimų ir pateikęs pažeidimų pašalinimą įrodančių dokumentų. Atsakovo nuomone, nurodyta aplinkybė tik patvirtina, jog pareiškėjas nevykdo pareigų, elgiasi nesąžiningai ir klaidina teismą nepagrįstais teiginiais apie tai, jog jis objektyviai negali įvykdyti Agentūros nurodyto reikalavimo pašalinti pažeidimus, kai Agentūros reikalavimas atitinka Vyriausybės nustatytą EEI atliekų tvarkymo užduotį.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

38. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Agentūros 2016 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo“, kuriuo nuspręsta sustabdyti pareiškėjui išduotų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licencijų Nr. 001 ir Nr. 003 galiojimą, teisėtumo bei pagrįstumo.

39. Bylos duomenimis nustatyta, kad Agentūra pareiškėjui pateikė 2016 m. kovo 14 d. įspėjimą apie galimą Licencijų galiojimo sustabdymą Nr. (27)-A4-2479, kuriame nurodė, jog pareiškėjas nesilaikė licencijuojamos veiklos sąlygų, t. y. neįvykdė gamintojams ir importuotojams Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų 1A, 1B, 2, 3A, 3B, 5A, 5B, 6, 7 ir 8 EEĮ kategorijų atliekų tvarkymo užduočių 2014 metams, taip pat nustatė terminą iki 2016 m. liepos 1 d. įspėjimo priežastims pašalinti. Išvada, kad pareiškėjas neįvykdė minėtų užduočių, padaryta pripažinus, jog dalies pareiškėjo EEĮ priėmimo vietų eksploatavimas buvo netinkamas, neįvykdžius pareigos informuoti apie jas regioninėje spaudoje, dėl ko pareiškėjas turėjo įvykdyti, tačiau neįvykdė, Vyriausybės nustatą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties vykdymo 1 variantą, susidedantį iš kiekybinės 50 proc. užduoties. Pareiškėjas, nesutikęs su tokiu vertinimu, savo paklausimuose Agentūrai nurodė, kad apie visas EEĮ atliekų priėmimo vietas

informavo identišškai, todėl prašė paaiškinti, kodėl dalis EEĮ atliekų priėmimo vietų buvo pripažintos netinkamai eksploatuotomis. Agentūra, atsakydama į pareiškėjo paklausimus, nurodė, kad dalis EEĮ atliekų tvarkymo vietų pripažintos netinkamai eksploatuojamomis dėl to, jog pareiškėjo pateiktose 2014 m. kovo ir birželio mėn. straipsnių kopijose nėra nurodyti priėmimo vietų adresai.

40. Kadangi nustatytu terminą dokumentai, patvirtinantys priežasčių, dėl kurio buvo pateiktas įspėjimas, pašalinimą nebuvo pateikti, Agentūra 2016 m. liepos 5 d. priėmė byloje ginčijamą sprendimą Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo“, kuriuo sustabdė pareiškėjui išduotų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licencijų Nr. 001 ir Nr. 003 galiojimą.

41. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą dėl Agentūros 2016 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo“ atmetė. Savo apeliacinio skundo reikalavimą pareiškėjas iš esmės grindžia argumentais, nurodytais skunde pirmosios instancijos teismui, pateikdamas ir argumentus dėl pirmosios instancijos teismo išvadų nepagrįstumo: ginčijamas sprendimas neatitiko individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų, kadangi, pareiškėjo vertinimu, nėra nurodyti jo priėmimo motyvai; ginčijamas sprendimas yra prieštaringas, kadangi Agentūra, priimdama tarpines ir metinę 2014 metų ataskaitas, pareiškėjo kokybinės užduoties įvykdymą pripažino tinkamu, ir prieštaraujantis įstatymų nustatytai Agentūros kompetencijai, kadangi Agentūra neįvertino, kad Aplinkos ministerija kreipėsi dėl garantijos, užtikrinančios prievolės įvykdyti Vyriausybės nustatą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotį, įvykdymo; pareiškėjas objektyviai negalėjo įvykdyti Sprendimo (Įspėjimo reikalavimo).

42. Apeliacinės instancijos teismas, patikrinęs pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą neperžengdamas apeliacinio skundo ribų (ABTĮ 140 str. 1 ir 2 d., 146 str. 2 d.), konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismo išvados dėl Agentūros Sprendimo aspektu, kuriuo pasisakyta dėl Aplinkos ministerijos kreipimosi įvykdyti garantiją, užtikrinančią prievolę įvykdyti Vyriausybės nustatą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotį, reikšmės šioje procedūroje, nėra pagrįstos: visų pirma, teisėjų kolegija pažymi, kad iš esmės sutinka su pirmosios instancijos teismo motyvais, kuriais atmesti kaip nepagrįsti pareiškėjo argumentai dėl kokybinės užduoties įvykdymo vertinimo, tarpinių ataskaitų bei metinės 2014 metų ataskaitos reikšmės ir negalėjimo objektyviai įvykdyti Sprendimo (Įspėjimo reikalavimo): pagal Vyriausybės 2006 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 61 (ginčui aktuali 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 936 redakcija su pakeitimais, galiojusiais iki 2015 m. sausio 1 d.) patvirtinto Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių aprašo (I skyrius Kokybinės ir kokybinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotys ir III skyrius Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių vykdymo sąlygos) nuostatas, 2014 metais elektros ir elektroninės įrangos gamintojas ar importuotojas privalo surinkti ir perdirbti ar kitaip naudoti atsižvelgiant į minimalius elektros ir elektroninės įrangos atliekų naudojimo reikalavimus: pasirinkus užduoties vykdymo 1 variantą – įvykdyti 50 procentų kiekybinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties; pasirinkus užduoties vykdymo 2 variantą – įvykdyti 40 procentų kiekybinės užduoties ir kokybinę užduotį (eksploatuoti ne mažiau kaip vieną elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietą. Būtinų elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietų skaičius priklauso nuo gamintojo ar importuotojo praėjusiais kalendoriniais metais Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais patiekto elektros ir elektroninės įrangos kiekio ir turi būti ne mažesnis kaip viena priėmimo vieta 200 tonų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto elektros ir elektroninės įrangos. Gamintojo ar importuotojo, pradėjusio Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekti elektros ir elektroninę įrangą einamaisiais kalendoriniais metais, būtinų elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietų skaičius priklauso nuo gamintojo ar importuotojo planuojamo einamaisiais kalendoriniais metais Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekti elektros ir elektroninės įrangos kiekio ir turi būti ne mažesnis kaip viena

priėmimo vieta 200 tonų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais planuojamos tiekti elektros ir elektroninės įrangos). Buitinės elektros ir elektroninės įrangos gamintojas ar importuotojas, galintis pasirinkti vieną iš elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių vykdymo variantų, privalo ne mažiau kaip 80 procentų kiekybinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdyti atsižvelgdamas į elektros ir elektroninės įrangos kategoriją. Mažiausias elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekis, kurį turi sutvarkyti elektros ir elektroninės įrangos gamintojas ar importuotojas (išskyrus numatytą atvejį), apskaičiuojamas atsižvelgiant į einamųjų kalendorinių metų kiekybinę elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotį (procentais) ir per praėjusius kalendorinius metus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekta elektros ir elektroninės įrangos kiekį (tonomis). Visiškas elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymas yra: jeigu gamintojas ar importuotojas pasirinko elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties vykdymo 1 variantą – kiekybinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties įvykdymas; jeigu gamintojas ar importuotojas pasirinko elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties vykdymo 2 variantą – kiekybinės ir kokybinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių įvykdymas.

43. Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481, VII skyriuje, nustatančiame reikalavimus buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietoms (nuo 2016 m. birželio 6 d. – buitinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietoms), be kita ko, numato, kad: Įrengėjas privalo informuoti visuomenę apie galimybę atiduoti buityje susidarančias elektros ir elektroninės įrangos atliekas (nuo 2014 m. birželio 6 d. – buitines elektros ir elektroninės įrangos atliekas), nurodymas Įrengėjo įrengtos Priėmimo vietos (-ų) adresą (-us). Ši informacija turi būti paskelbta bent jau Įrengėjo interneto svetainėje ir ne rečiau kaip kas tris mėnesius skelbiama regioninėje spaudoje (Taisyklių 49 p., 2005 m. rugpjūčio 16 d. įsakymo Nr. D1-395 ir 2014 m. birželio 2 d. įsakymo Nr. D1-492 redakcijos); jei Įrengėjas neužtikrino Priėmimo vietose surinktų atliekų perdavimo atliekų tvarkytojui (-ams), nevykdė Priėmimo vietose surinktų elektros ir elektroninės įrangos atliekų apskaitos, neteikė apskaitos ataskaitų, nevykdė ar nepakankamai vykdė visuomenės informavimą, laikoma, kad Įrengėjas Priėmimo vietas eksploatavo netinkamai (Taisyklių 50 p., 2012 m. liepos 2 d. įsakymo Nr. D1-565 redakcija).

44. Byloje pateiktais duomenimis, pareiškėjas, pasirinkęs vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduoties vykdymo 2 variantą, turėjo įvykdyti tiek kiekybinę užduoties dalį, tiek ir kokybinę užduoties dalį, t. y. įrengti ir tinkamai eksploatuoti ne mažiau kaip 94 atliekų priėmimo vietas. Atsakovas iš 111 pareiškėjo 2014 metais eksploatuotų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietų tik 28 pripažino eksploatuotas tinkamai: kitos pareiškėjo nurodytos atliekų priėmimo vietos, atsakovo teigimu, kam pritarė ir pirmosios instancijos teismas, pripažintos eksploatuotomis netinkamai dėl to, kad 2014 m. kovo ir birželio mėn., skirtingai nuo 2014 gruodžio mėn., straipsniuose spaudoje nėra nurodyti pareiškėjo priėmimo vietų adresai. Pažymėtina, jog atsakovas šiems argumentams pagrįsti pateikė įrodymus – 2014 m. kovo ir birželio mėn. publikuotus straipsnius spaudoje, iš kurių matyti, kad juose nėra nurodoma Taisyklių 49 punkte numatyta informacija apie Įrengėjo priėmimo vietos (-ų) adresą (-us), todėl pareiškėjo argumentas, jog apie visas EEĮ atliekų priėmimo vietas informavo identiškai, nedaro atsakovo išvados dėl netinkamo priėmimo vietas eksploatavo nepagrįsta.

45. Apeliacinės instancijos teismas taip pat neturi pagrindo sutikti su pareiškėjo apeliacinio skundo teiginiais, kad Agentūra, priimdama tarpines ir metinę 2014 metų ataskaitas, kokybinės užduoties įvykdymą pripažino tinkamu, taip pat kad Sprendimas yra objektyviai neįgyvendinamas: išvados, kad Agentūra, priimdama tarpines ir metinę 2014 metų ataskaitas, kokybinės užduoties įvykdymą pripažino tinkamu, nesuponuoja nei Taisyklių nuostatos, nei 2014 metų ataskaitų pateikimo metu galiojusios redakcijos Gamintojų ir importuotojų organizacijos

veiklos organizavimo plano, finansavimo schemas ir švietimo programos rengimo, derinimo ir ataskaitų bei informacijos apie jų vykdymą teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. D1-57, nei Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 18.

46. Pareiškėjas taip pat nenurodė jokių pagrįstų argumentų, patvirtinančių jo teiginius, kad Sprendimas yra objektyviai neįgyvendinamas: kaip jau pagrįstai nurodė pirmosios instancijos teismas, pareiškėjas yra atsakingas už Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto EEĮ naudojimo susidariusių atliekų kiekių tvarkymo organizavimą, jis privalo vykdyti Vyriausybės nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis, o teisės aktai nenumato atvejų, kuomet tokios užduotys gali būti nevykdomos, dėl ko pareiškėjo procesiniuose dokumentuose nurodytos aplinkybės, jog nei vienas atliekų tvarkytojas nepateikė pasiūlymų sutvarkyti EEĮ atliekas, nėra reikšmingos, be to, nepatvirtina jo teiginių, kad iš jo buvo reikalauta neįmanomo (įvykdyti atliekų tvarkymo užduotį). Pažymėtina, kad pareiškėjas nei skunde, nei apeliaciniame skunde neteigė, jog Sprendimas objektyviai yra neįgyvendinamas dėl jo įvykdymui nustatyto termino trukmės (per trumpo termino), dėl ko šiuo aspektu nėra pasisakoma, juo labiau, kad Sprendimas visgi yra naikintinas, o teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios tokio pobūdžio terminų nustatymą (minimalius terminus), yra pakitusios.

47. Tačiau teisėjų kolegija nesutinka su pirmosios instancijos teismo išvadomis dėl Aplinkos ministerijos kreipimosi įvykdyti laidavimo draudimo sutartį (skundžiamame sprendime nurodyta – banko garantiją), užtikrinančią prievolę įvykdyti Vyriausybės nustatą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduotį, reikšmės šioje procedūroje: atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas (Atliekų tvarkymo įstatymo 32 str. 1 d., 2011 m. balandžio 19 d. įstatymo Nr. XI-1324 redakcija). Įgyvendinant šį principą, elektros ir elektroninės įrangos gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga organizuoti ir apmokėti surinkimą, vežimą, apdorojimą atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais elektros ir elektroninę įrangą, ir (ar) dalyvauti organizuojant tokių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 1 d. 2 ir 4 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija)). Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi organizuoti savo organizuojamose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemose, savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, iš platintojų surinktų buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą taip: 1) iki 2005 m. rugpjūčio 13 d. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto elektros ir elektroninės įrangos visų buitinių atliekų (istorinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų) tvarkymą rinkoje dalyvaujantys elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi finansuoti proporcingai jų užimamai atitinkamos kategorijos produktų grupės įrangos rinkos daliai; 2) elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi finansuoti visos savo nuo 2005 m. rugpjūčio 13 d. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto elektros ir elektroninės įrangos buitinių atliekų tvarkymą (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 1 d. 2 ir 4 p. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija)). Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalyje (išskyrus 1 dalies 1 punktą) nustatytas pareigas elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai turi teisę vykdyti: 1) individualiai – organizuodami po jų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekto elektros ir elektroninės įrangos naudojimo susidariusių atliekų tvarkymą; 2) kolektyviai – steigdami šio įstatymo 34² straipsnyje nurodytą gamintojų ir importuotojų organizaciją ir (ar) tapdami tokios organizacijos dalyviais ir jai pavesdami organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šiame įstatyme jiems nustatytų pareigų ar organizacijai sutartiniais pagrindais pavesdami organizuoti elektros ir

elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šiame Įstatyme nustatytų pareigų netapdami organizacijos dalyviais (Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ str. 5 d. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija)).

48. Siekdama gauti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir vykdydama veiklą išduotos licencijos pagrindu, Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnyje nurodyta gamintojų ir importuotojų organizacija, be šio įstatymo 34²³ straipsnyje nurodytų dokumentų, turi turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad visų elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant jos dalyvių, gamintojų ir importuotojų, pavedusių jai organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą, tieką Lietuvos Respublikos vidaus rinkai elektros ir elektroninę įrangą, tvarkymas bus finansuojamas. Tokių dokumentų sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo tvarką, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija (Atliekų tvarkymo įstatymo 34² str. 3 d. (2014 m. balandžio 17 d. įstatymo Nr. XII-832 redakcija)). Banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje numatyta suma ar numatytos sumos dalis išieškoma, jei elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinti Organizacija neįvykdo Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktuose ir (ar) 34¹ straipsnio 9 dalyje nurodytų prievolių (Gamintojų ir importuotojų organizacijoms išduodamų dokumentų, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos, alyvos, baterijų ir akumuliatorių atliekų ar eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. D1-576 (toliau – ir Dokumentų taisyklės), 7.1 p. (2015 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. D1-65redakcija)). Kai Organizacija neįvykdė ar įvykdė dalį atitinkamų 7 punkte nurodytų prievolių, Aplinkos ministerija garantijos galiojimo laikotarpiu kreipiasi į banką ar kitą kredito įstaigą, draudimo įmonę, suteikusią banko garantiją ar sudariusią laidavimo draudimo sutartį, reikalaudama banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje nurodytą sumą ar jos dalį pervesti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą kaip Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytos Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšas (Dokumentų taisyklių 19¹ p.). Banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje numatytos lėšos, pervestos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą kaip Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytos Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos, naudojamos šios programos priemonėms įgyvendinti (finansuoti) (Dokumentų taisyklių 20¹ p.).

49. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos, jame (individualiame administraciniame akte) turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka (VAĮ 8 str. 1 ir 2 d.). Taigi, atsižvelgiant į aptartas atliekų tvarkymo srityje taikomo principo „teršėjas moka“ įgyvendinimo nuostatas, aplinkybė, kad į banką ar draudimo įmonę (ginčo atveju – į ERGO Insurance SE Lietuvos filialą, sudariusią laidavimo draudimo sutartį), su reikalavimu banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje nurodytą sumą ar jos dalį (ginčo atveju – laidavimo draudimo sutartyje nurodytą sumos dalį – 687085,41 Eur), pervesti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, kreipiasi ne Agentūra, o Aplinkos ministerija, kas suponuoja tam tikrą procedūros atskirumą, savaime nėra pagrindas Agentūrai, priimant ginčijamą sprendimą dėl Licencijų galiojimo sustabdymo, nenurodyti, ar laidavimo draudimo sutartyje numatytos lėšos, pervestos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą kaip Atliekų tvarkymo įstatyme nurodytos Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos, yra įvertinamos nustatant neįvykdytos prievolės finansuoti elektros ir elektroninės įrangos visų buitinių atliekų tvarkymo dalį, juo labiau – nemotyvuoti, kodėl tokios lėšos nėra įvertinamos nustatant neįvykdytos prievolės dalį. Nagrinėjamu atveju tai nebuvo padaryta nei priimat Sprendimą, nei nagrinėjant ginčą dėl jo

teisme: atsakovas niekaip nepagrindė, kodėl išieškoma banko garantijoje ar laidavimo draudimo sutartyje numatyta suma ar numatytos sumos dalis, skirta užtikrinti Atliekų tvarkymo įstatymo 34¹ straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktuose ir (ar) 34¹ straipsnio 9 dalyje nurodytų prievolių įvykdymą, nėra įvertinama nustatant neįvykdytos prievolės dalį.

50. Agentūros 2016 m. liepos 5 d. sprendimui Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo“ neatitinkant Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų bendrųjų reikalavimų, keliamų jo turiniui, jis yra naikintinas vien dėl šios priežasties (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.).

51. Kadangi apeliacinis skundas yra tenkintinas vien dėl aptartos priežasties, dėl kitų apeliacinio skundo argumentų, kurie nebėra reikšmingi nagrinėjamo ginčo kontekste, atskirai nėra pasisakoma.

52. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliacinis skundas yra tenkinamas: skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas yra naikinamas ir priimamas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjos skundas yra tenkinamas.

53. Pareiškėjas nagrinėjamoje byloje prašo priteisti 2 936,54 Eur (su PVM) bylinėjimosi išlaidas, kurias sudaro: 22,50 Eur sumokėtas žyminis mokestis už skundo padavimą, 1 571,79 Eur (su PVM) išlaidų advokato teisinei pagalbai apmokėti pirmosios instancijos teisme (1 210 Eur (su PVM) už skundo parengimą, 361,79 Eur (su PVM) už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą), 11,25 Eur sumokėtas žyminis mokestis už apeliacinį skundą ir 1 331 Eur (su PVM) išlaidų advokato teisinei pagalbai apmokėti už apeliacinio skundo parengimą.

54. ABTĮ 40 straipsnio 1 dalis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Be to, ABTĮ 40 straipsnio 5 dalis numato, jog proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę reikalauti atlyginti jai išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti. Dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota proceso šalis teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu (ABTĮ 41 str. 1 d.). Atsižvelgusi į tai, kad pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, teisėjų kolegija sprendžia, jog pareiškėjas turi teisę gauti iš atsakovo bylinėjimosi išlaidų, patirtų, nagrinėjant bylą apeliacinės instancijos teisme, atlyginimą, t. y. už žyminio mokesčio sumokėjimą ir teisinę pagalbą, rengiant apeliacinį skundą.

55. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjas, paduodamas skundą pirmosios instancijos teismui ir apeliacinį skundą elektroninių ryšių priemonėmis, iš viso sumokėjo 33,75 Eur dydžio žyminį mokestį, todėl patenkinus apeliacinį skundą pareiškėjas turi teisę į šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (ABTĮ 40 str. 1 d.).

56. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 98 straipsnio 1 dalis numato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusio nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus bei teikiant konsultacijas. CPK 98 straipsnio 2 dalis nustato, jog šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio nuostatose (toliau – ir Rekomendacijos, redakcija galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.). Rekomendacijų 2 punkte nustatyta, kad teismas, priteisdamas bylinėjimosi išlaidas, atsižvelgia į tokius kriterijus, kaip bylos sudėtingumas, specialių žinių reikalingumas, ankstesnis dalyvavimas toje byloje, ginčijamos sumos dydis, sprendžiamų teisinių klausimų naujumas, kitas svarbias aplinkybes. Pagal Rekomendacijų 7 punktą priteistini užmokesčio už advokato civilinėse bylose teikiamas teisinės paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje.

57. Bylos duomenys patvirtina, kad pareiškėjas 2015 m. liepos 16 d. sudarė atstovavimo sutartį su advokatais P. Č. ir A. B., o 2017 m. sausio 18 d. – atstovavimo sutartį su advokatu P. Č.. Savo prašymui priteisti 2 902,79 (su PVM) bylinėjimosi išlaidas pagrįsti pareiškėjas pateikė: 2016 m. rugpjūčio 1 d. PVM sąskaitą-faktūrą Serija P Nr. 17/16, išrašytą 1 210 Eur (su PVM) sumai už skundo pirmosios instancijos teismui parengimą, 2016 m. rugpjūčio 23 d. PVM sąskaitą-faktūrą Serija P Nr. 20/16, išrašytą 361,79 Eur (su PVM) sumai už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą, 2016 m. rugpjūčio 3 d. iki 23 d. mokėjimų nurodymus, patvirtinančius PVM sąskaitų-faktūrų Nr. 17/16 ir Nr. 20/16 apmokėjimą, 2017 m. vasario 28 d. PVM sąskaitą-faktūrą Serija P Nr. 12/17, išrašytą 1 331 Eur sumai už apeliacinio skundo administracinėje byloje Nr. eI-842-208/2017 parengimą bei 2017 m. kovo 2 d. mokėjimo nurodymą, patvirtinantį minėtos PVM sąskaitos-faktūros Serija P Nr. 12/17 apmokėjimą.

58. Pažymėtina, kad pagal Rekomendacijų 8.2 punktą maksimalus užmokesčio dydis už ieškinį, priešieškinį, atsiliepimą į ieškinį ar priešieškinį yra 2,5, pagal 8.10 punktą maksimalus užmokesčio dydis už apeliacinį skundą, jeigu advokatas dalyvavo pirmosios instancijos teisme, yra 1,7, o pagal 8.11 punktą maksimalus užmokesčio dydis už atsiliepimą į apeliacinį skundą yra 1,3. Skundo pirmosios instancijos teismui ir atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimo paslaugos suteiktos 2016 m. III ketvirtyje, užpraėjusio ketvirčio (2016 m. I ketvirtis) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje buvo 735,10 Eur (Rekomendacijų 7 p.), todėl maksimalus galimas priteisti užmokesčio dydis už skundo parengimą sudarė 3 087,42 Eur, o už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą – 2 205,30 Eur. Apeliacinio skundo parengimo paslauga buvo suteikta 2017 m. I ketvirtyje, užpraėjusio ketvirčio (2016 m. III ketvirtis) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje buvo 748 Eur (Rekomendacijų 7 p.), todėl maksimalus galimas priteisti užmokesčio dydis už apeliacinio skundo parengimą sudarė 1 271,60 Eur.

59. Pareiškėjo prašoma priteisti 1 210 Eur (su PVM) suma su skundo pirmosios instancijos teismui parengimą ir 361,79 Eur (su PVM) suma už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą neviršija minėtų maksimalių sumų, todėl jos priteistinos pareiškėjui. Tačiau pareiškėjo prašoma 1 331 Eur suma už apeliacinio skundo parengimą viršija minėtą maksimalią 1 271,60 Eur sumą, todėl ji mažintina iki 1 271,60 Eur sumos. Iš viso pareiškėjui priteistina 2 877,14 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 40 straipsniu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo asociacijos „EEPA“ apeliacinį skundą tenkinti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2017 m. vasario 2 d. sprendimą panaikinti.

Panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros 2016 m. liepos 5 d. sprendimą Nr. (27)-A4-6955 „Dėl licencijų galiojimo sustabdymo”.

Priteisti pareiškėjui asociacijai „EEPA“ iš atsakovo Aplinkos apsaugos agentūros 2 877,14 Eur (du tūkstančius aštuonis šimtus septyniasdešimt septynis eurus keturiolika centų) bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Arūnas Dirvonas

Veslava Ruskan

Milda Vainienė